

Analiza zmian struktury i kondycji finansowej przedsiębiorstw w województwie lubelskim w latach 1999 - 2005

Kazimierz Tucki¹

Podstawowe wskaźniki charakteryzujące gospodarkę od szeregu lat wyznaczają województwu lubelskiemu obok podkarpackiego, podlaskiego i świętokrzyskiego najniższe lokaty w kraju. Pobieźny rzut oka na dane statystyczne wskazuje, iż w 2005 roku w porównaniu z 1999 rokiem wystąpiła poprawa poziomu gospodarowania. Interesującym staje się pytanie, czy w porównaniu ze śred-

nimi wskaźnikami krajowymi poprawa kondycji finansowej przedsiębiorstw w województwie lubelskim jest szybsza, czy wolniejsza. Na tak sformułowane zapytanie starano się dać odpowiedź w kolejnych rozdziałach opracowania.

1. Zmiany struktury przedsiębiorstw w województwie lubelskim

W końcu 2005 roku w województwie lubelskim było 149,0 tys. podmiotów gospodarki narodowej². Stanowiły one 4,1% podmiotów zarejestrowanych w kraju. W porównaniu z 1999 rokiem przyrost liczby podmiotów w województwie wyniósł 15,4% i był niższy niż w kraju o 3,5 punktu procentowego.

Tablica 1. Zmiany liczby podmiotów gospodarki narodowej w województwie lubelskim według wybranych form prawnych i sekcji PKD w latach 1999–2005. Stan na 31.12.

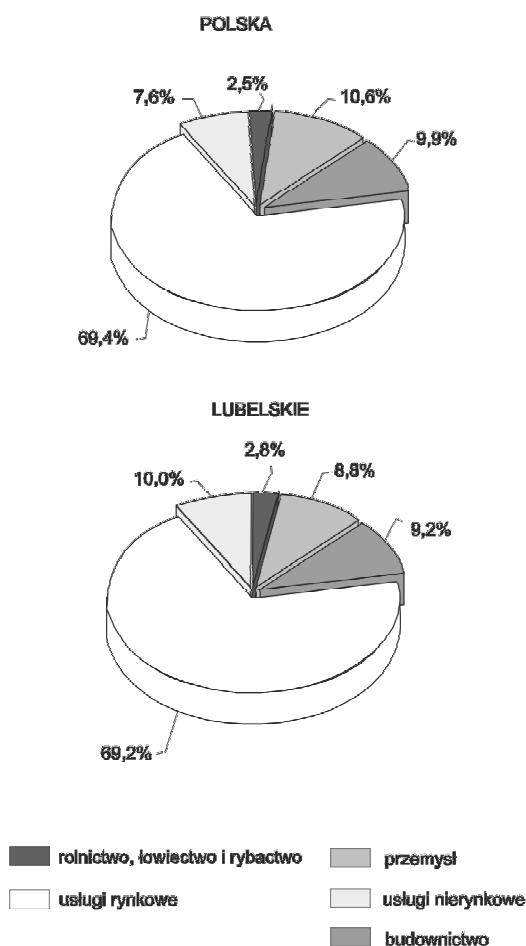
WYSZCZEGÓLNIENIE	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Ogółem	129132	134003	142691	149411	154849	149478	149019
w tym:							
przedsiębiorstwa państwowe	119	114	108	104	100	56	52
spółki handlowe.....	4505	4871	5556	6153	6497	6813	7087
spółdzielnie.....	1360	1321	1297	1283	1267	1247	1246
fundacje.....	177	188	206	231	261	289	323
stowarzyszenia i organizacje społeczne	1901	2663	3700	3752	3995	4243	4497
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą ^a	102872	105149	112365	118221	122835	116849	115697
sekcje PKD:							
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo.....	4118	4469	4981	5553	5980	4187	4130
Rybacktwo.....	19	24	28	27	29	27	32
Przemysł.....	12652	12629	13110	13524	13789	13298	13147
w tym przetwórstwo przemysłowe.....	12438	12363	12799	13195	13446	12967	12820
Budownictwo	13103	13608	14085	14400	14671	13898	13691
Handel i naprawy ^Δ	49829	49991	52148	54522	56421	54657	53768
Hotele i restauracje	3127	3265	3593	3816	4029	3968	3965
Transport, gospodarka magazynowa i łączność ..	10437	10588	11163	11454	12023	11243	11050
Pośrednictwo finansowe.....	4113	4743	5207	5497	5663	5574	5523
Obsługa nieruchomości i firm ^Δ	13639	14466	16081	17481	18228	18085	18224
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i zdrowotne ^Δ	1129	1657	2440	2261	2290	2331	2376
Edukacja.....	3295	3821	3945	4139	4572	4631	4867
Ochrona zdrowia i pomoc społeczna ...	6248	6610	7040	7329	7184	7399	7650
Działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	7294	8016	8865	9403	9965	10179	10595
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników.....	5	5	5	5	5	-	-
Organizacje i zespoły eksterytorialne.....	-	-	-	-	-	1	1

^a Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne.

¹ Urząd Statystyczny w Lublinie.

² Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

Sektor prywatny skupiał w 2005 roku 143,0 tys. podmiotów, co stanowiło 95,9% ogółu podmiotów województwa. W porównaniu z 1999 rokiem ich liczba wzrosła o 15,1%. W sektorze publicznym było 6,1 tys. podmiotów, tj. o 23,7% więcej niż w 1999 roku.

Rys.1. Struktura podmiotów gospodarki narodowej według sektorów ekonomicznych w 2005 roku (bez indywidualnych gospodarstw rolnych)

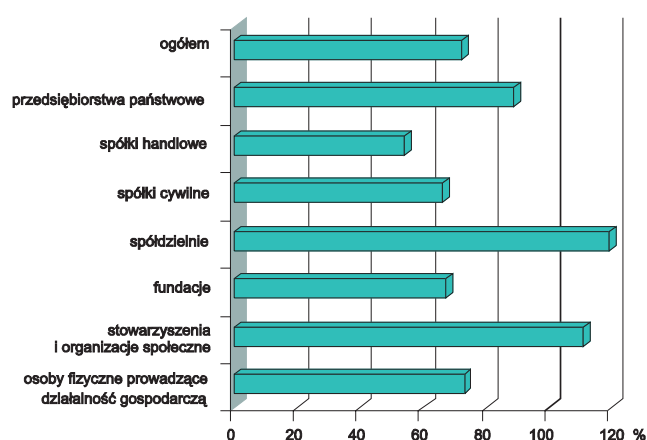
Wzrost liczby podmiotów w tym sektorze wynikał przede wszystkim ze zmian organizacyjnych w edukacji, służbie zdrowia i kulturze, związanych z przekazywaniem przez administrację rządową zadań z tego zakresu organom samorządu terytorialnego.

W 2005 roku w rejestrze REGON w województwie lubelskim zarejestrowano m.in.:

- 115,7 tys. osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, tj. 77,6% ogólnej liczby podmiotów (w 1999 r. – 102,9 tys., tj. 79,7%),
- 10,5 tys. spółek cywilnych, tj. 7,0% (w 1999 r. – 11,3 tys., tj. 8,8%),
- 7,1 tys. spółek handlowych, tj. 4,6% (w 1999 r. – 4,5 tys., tj. 3,3%),

- 4,5 tys. stowarzyszeń i organizacji społecznych, tj. 3,0% (w 1999 r. – 1,9 tys., tj. 1,5%),
- 1246 spółdzielni, tj. 0,8% (w 1999 r. – 1360, tj. 1,1%),
- 323 fundacji, tj. 0,2% (w 1999 r. – 177, tj. 0,1%),
- 52 przedsiębiorstwa państwowe (w 1999 r. – 119).

W latach 1999-2005 największą dynamiką wzrostu charakteryzowały się stowarzyszenia i organizacje społeczne (wzrost o 136,6%), nieco mniejszą fundacje (o 82,5%) i spółki handlowe (o 57,3%). Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą zwiększyła się w tym okresie o 12,5%, a zmniejszyła się liczba przedsiębiorstw państwowych (o 56,3%), spółdzielni (o 9,4%) i spółek cywilnych (o 7,8%).

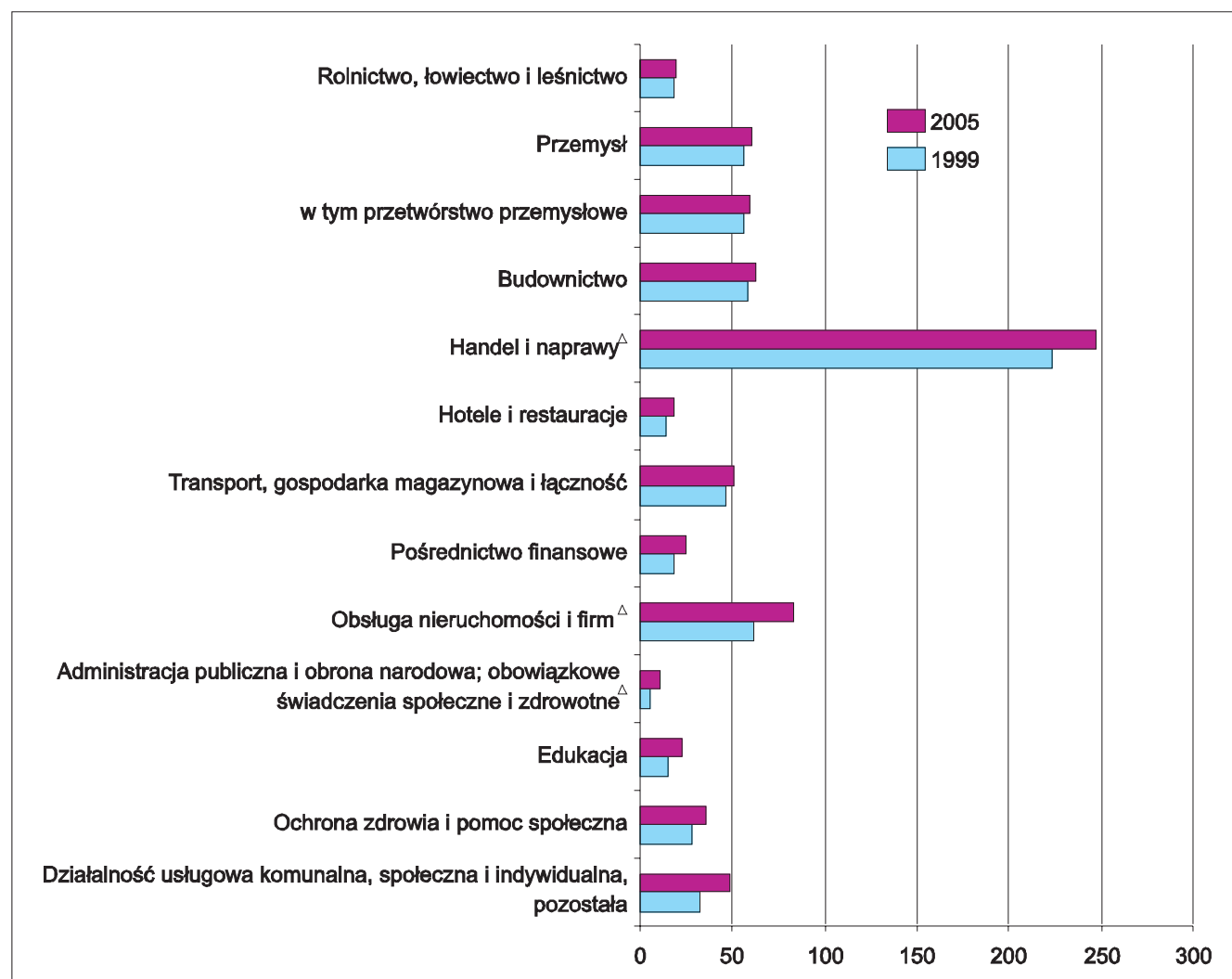
Rys.2. Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności według wybranych form prawnych w 2005 roku (Polska = 100)

W 2005 roku w ogólnej liczbie podmiotów w województwie było:

- 95,1% podmiotów małych, o deklarowanej liczbie pracujących do 9 osób,
- 4,0% o liczbie pracujących od 10 do 49,
- 0,9% o liczbie pracujących 50 i więcej osób.

Liczba podmiotów gospodarki narodowej w ostatnim sześcioleciu ulegała istotnym zmianom. W porównaniu z 1999 rokiem zwiększyła się ilość podmiotów o liczbie pracujących od 10 do 49 osób (o 31,1%), a także nie przekraczająca 9 pracujących (o 15,3%), natomiast zmalała liczba podmiotów, w których pracowało 50 i więcej osób (o 12,4%).

W 2005 roku 103,1 tys., tj. 69,2% ogółu zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej w województwie prowadziło działalność w zakresie usług rynkowych. Ponad 50% tej grupy stanowiły podmioty należące do sekcji handel i naprawy, natomiast 17,7% w zakresie obsługi nieruchomości i firm, 10,7% w zakresie transportu, gospodarki magazynowej i łączności, 10,3% w działalności usługowej komunalnej, społecznej i indywidualnej, pozostałej, 5,4% w pośrednictwie finansowym, 3,8% w zakresie hoteli i restauracji. Przemysł skupiał 13,1 tys. podmiotów, które stanowiły 8,8% ogółu, a budownictwo 13,7 tys., tj. 9,2%.

Rys. 3. Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności według sekcji PKD (bez indywidualnych gospodarstw rolnych)

W usługach nierynkowych zaangażowanych było 14,9 tys. podmiotów gospodarki narodowej i stanowiły one 10,0% ogółu podmiotów zarejestrowanych w 2005 roku w województwie. Wśród tej grupy podmiotów 51,4% prowadziło działalność w zakresie ochrony zdrowia i opieki społecznej, 32,7% w edukacji, a 16,0% w zakresie administracji publicznej i obrony narodowej. Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo skupiało 4,1 tys. podmiotów (nie licząc osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie), tj. 2,8% ogółu podmiotów zarejestrowanych na Lubelszczyźnie.

W 2005 roku w sferze usług rynkowych zarejestrowanych było o 16,6% więcej podmiotów niż w 1999 roku. Wśród podmiotów tej grupy największym wzrostem charakteryzowały się jednostki z zakresu działalności usługowej komunalnej, społecznej i indywidualnej, pozostałej (o 45,3%), pośrednictwa finansowego (o 34,3%), obsługi nieruchomości i firm (o 33,6%); przybyło także podmiotów prowadzących hotele i restauracje (o 26,8%), a także działalność w zakresie handlu i napraw (o 7,9%) i transportu, gospodarki magazynowej i łączności (o 5,9%).

Podmiotów należących do sekcji: rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo w 2005 roku było o 0,3% więcej niż w 1999 roku, budownictwo o 4,5%, zaś w „Przemysle” o 3,9% więcej. W 2005 roku w porównaniu z 1999 rokiem liczba podmiotów zaklasyfikowanych do usług nierynkowych wzrosła o 39,6%. Spośród tej grupy największą dynamiką wzrostu charakteryzowały się podmioty prowadzące działalność w zakresie administracji publicznej i obrony narodowej (o 110,5%) oraz edukacji (o 47,7%), mniejszą ochrony zdrowia i opieki społecznej (o 22,4%).

W końcu 2005 roku na 10 tys. ludności przypadały w województwie lubelskim 684 podmioty, tj. o 27,8% mniej niż w kraju. W latach 1999-2005 wskaźnik dla województwa wzrósł o 18,3%. Dynamika wzrostu wskaźnika w województwie była o 2,1 punktu procentowego niższa niż w kraju. W końcu 2005 roku osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 10 tys. ludności w województwie lubelskim było 531, tj. o 15,3% więcej niż w 1999 roku, natomiast osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej 153, tj. o 30,1% więcej niż 6 lat wcze-

Tablica 2. Zmiany liczby podmiotów gospodarki narodowej w województwie lubelskim według wybranych form prawnych na 10 tys. ludności w latach 1999 – 2005. Stan na 31.12.

WYSZCZEGÓLNIENIE	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Podmioty gospodarki narodowej	578	607	648	680	707	684	684
w tym:							
Spółki handlowe	20	22	25	28	30	31	33
Spółdzielnie	6	6	6	6	6	6	6
stowarzyszenia i organizacje społeczne	9	12	17	17	18	19	21
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą ^a	460	477	510	538	561	535	531

Tablica 3. Przychody z całokształtu działalności oraz wyniki finansowe przedsiębiorstw województwa lubelskiego w latach 1999 - 2005

Wyszczególnienie	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Przychody z całokształtu działalności w mln zł	28210,2	30228,9	28952,9	28854,4	31026,4	35363,3	36520,2
Wynik finansowy w mln zł:							
brutto (saldo)	337,8	486,7	185,2	271,0	791,8	1659,3	1428,7
netto	68,7	199,6	-63,2	15,0	470,3	1301,9	1086,7
Aktywa w mln zł:							
obrotowe	8335,2	8906,9	8556,3	8651,6	9074,9	9743,0	10863,6
trwałe	14564,4	15222,5	15279,3	15331,9	16087,9	16189,9	16504,1
Zobowiązania w mln zł:							
długoterminowe	2484,2	2505,4	2709,3	2662,5	2933,2	2711,6	2912,2
krótkoterminowe	7100,6	7592,5	7426,9	8151,4	7852,7	7802,5	7725,3

^a Bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne.

śniej. Pod względem liczby podmiotów gospodarki narodowej w przeliczeniu na 10 tys. ludności województwo lubelskie w latach 1999-2000 zajmowało ostatnie miejsce w kraju, natomiast w latach 2001-2005 przedostatnie (wyprzedzając tylko woj. podkarpackie). W 2005 roku najwyższą liczbą podmiotów na 10 tys. ludności charakteryzowały się województwa: zachodniopomorskie (1221 – prawie 2 razy więcej niż na Lubelszczyźnie) oraz mazowieckie (1167). Obok województwa lubelskiego podobnie niską liczbą podmiotów na 10 tys. ludności charakteryzowało się województwo podkarpackie (663), niskie wskaźniki miały także województwa podlaskie (741) oraz warmińsko-mazurskie (771).

2. Kondycja finansowa przedsiębiorstw

2.1. Zmiany wybranych wskaźników finansowych w województwie lubelskim³

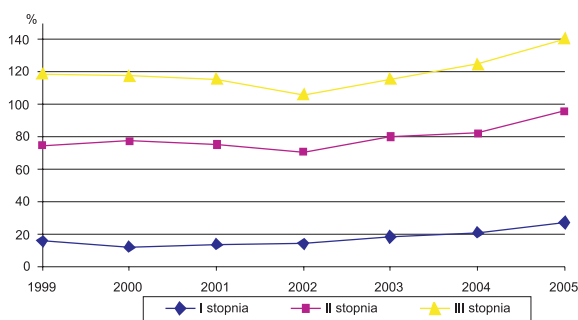
Przedsiębiorstwa województwa lubelskiego w latach 1999-2005 wyraźnie zwiększyły przychody z całokształtu działalności. W 2005 roku przychody o wartości 36520,2 mln zł były wyższe o 29,5% niż w 1999 roku i o 3,3% niż w 2004 roku. Wypracowane zostały one w głównej mierze przez jednostki sektora prywatnego, których udział systematycznie rósł (z 75,0% w 1999 r. do 80,1% w 2005 r.).

³ Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; nie obejmują banków, instytucji ubezpieczeniowych, domów i biur maklerskich, towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

Udział przychodów uzyskanych przez przedsiębiorstwa z terenu województwa w odniesieniu do kraju w omawianym okresie stanowił od 2,6 do 2,3%, podczas gdy odsetek badanych jednostek w ogólnej liczbie przedsiębiorstw był większy i stanowił 4,4%.

Jednym z warunków sprawnego funkcjonowania przedsiębiorstwa na rynku jest zachowanie płynności finansowej, czyli zachowanie zdolności firmy do wywiązywania się z krótkoterminowych zobowiązań, tzn. płatnych w ciągu 1 roku. Do głównych czynników, które mają wpływ na regulowanie zobowiązań bieżących, zalicza się stan środków pieniężnych oraz możliwość zamiany innych składników majątku obrotowego na gotówkę w krótkim okresie. Do oceny płynności finansowej przedsiębiorstw wykorzystuje się najczęściej wskaźniki płynności I, II i III stopnia⁴. Podział ten wynika z różnego stopnia płynności środków obrotowych. Z wyjątkiem lat 2001-2002 wszystkie wskaźniki płynności finansowej w okresie 1999-2005 poprawiły się.

W okresie ostatnich sześciu lat wskaźnik płynności finansowej I stopnia przedsiębiorstw w województwie lubelskim mieścił się w przedziale od 12,5% do 27,3% (w kraju od 17,1 do 31,2%). Informuje on, jaka część zobowiązań krótkoterminowych może być uregulowana natychmiast. W gospodarce rynkowej przyjmuje się, że pożądana wartość tego wskaźnika powinna zawierać się przynajmniej w przedziale 16%-20%. Chociaż wyższy poziom tego wskaźnika oznacza większą wiarygodność firmy, to utrzymywanie zbyt dużego stanu środków pieniężnych, z punktu widzenia skuteczności funkcjonowania przedsiębiorstwa na rynku, nie jest pożądane.

Rys. 4. Zmiany wskaźników płynności finansowej przedsiębiorstw województwa lubelskiego w latach 1999 – 2005

Wskaźnik płynności finansowej II stopnia w badanym okresie sukcesywnie wzrastał od 75,0 do 95,6% (w kraju wzrósł z 74,6 do 96,5%). Wskaźnik ten informuje o stopniu pokrycia zobowiązań krótkoterminowych aktywami o dużym stopniu płynności. Z kolei wskaźnik płynności finansowej III stopnia w latach 1999-2003 (z wyjątkiem

obniżenia w 2002 r.) utrzymywał się na zbliżonym poziomie, a jego wyraźny wzrost nastąpił dopiero w latach 2004 i 2005.

Wskaźnik ten wskazuje, w jakim stopniu aktywa obrotowe pokrywają zobowiązania krótkoterminowe. Wzrósł on z 118,9 w 1999 roku do 140,6% w 2005 roku (w kraju wzrósł odpowiednio z 107,3 do 135,6%).

Do oceny poziomu kosztów w przedsiębiorstwach posłużono się wskaźnikiem, określającym relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności. Wskaźnik poziomu kosztów informuje o efektywności gospodarowania w przedsiębiorstwach, a niższa wartość wskaźnika świadczy o korzystniejszej sytuacji przedsiębiorstw. W latach 1999-2005 omawiany wskaźnik obniżył się z 98,7 do 96,1% (najwyższy poziom wskaźnika - 99,4% notowano w 2001 roku). W tym samym okresie w kraju wskaźnik ten obniżył się z 98,7% do 95,2% (najwyższy poziom - 99,5% odnotowano w 2002 r.).

Koszty uzyskania przychodów w podmiotach sektora publicznego w 1999 i 2002 roku przekraczały przychody z całokształtu działalności, stąd wskaźnik poziomu kosztów przekroczył 100% i wyniósł 101,3% w 1999 roku i 102,7% w 2003 roku, zaś w 2005 roku obniżył się do 94,7%. W podmiotach sektora prywatnego wskaźnik poziomu kosztów kształtował się korzystniej i sukcesywnie malał od 97,8% w 1999 roku do 96,4% w 2005 roku.

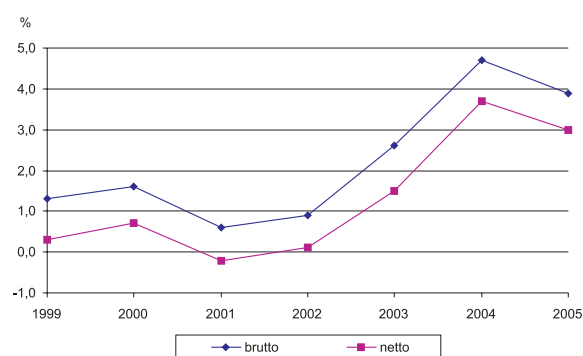
Do oceny efektywności gospodarowania przedsiębiorstw posłużono się wskaźnikami rentowności, które informują o szybkości zwrotu zaangażowanego w przedsiębiorstwach kapitału. Wskaźnik rentowności obrotu brutto, określający relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności, w analizowanym okresie ulegał istotnym zmianom. Z poziomu 1,3% 1999 w roku obniżył się do 0,6% w 2001 roku, następnie wzrósł do 4,7% w 2004 roku, a w 2005 roku spadł do poziomu 3,9%. Duże wahania wartości wskaźnika występowały także w kraju – w przedziale od 0,5 do 5,6%. Podobnym zmianom ulegał również wskaźnik rentowności obrotu netto, określający relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności. W 1999 roku wyniósł 0,3%, w 2001 roku obniżył się do poziomu minus 0,2%, w następnych trzech latach wzrastał do najwyższego poziomu 3,7% w 2004 roku. W 2005 roku spadł do poziomu 3,0%. W kraju wahania rentowności obrotu netto były jeszcze większe od minus 0,3 do 4,6%.

⁴ Wskaźniki płynności: I stopnia to relacja inwestycji krótkoterminowych (obejmujących krótkoterminowe aktywa finansowe, a w szczególności środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe,) do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych; II stopnia – relacja inwestycji krótkoterminowych oraz należności i roszczeń krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych; III stopnia – relacja aktywów obrotowych (zapasów, krótkoterminowych należności i roszczeń, inwestycji krótkoterminowych oraz od 2002 r. krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych czynnych) do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych.

Tablica 4. Zmiany wybranych wskaźników finansowych przedsiębiorstw w województwie lubelskim w latach 1999–2005 na tle kraju

Wyszczególnienie		1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
a – Polska								
b – woj. lubelskie		w %						
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia	a	18,4	17,1	19,1	19,5	24,2	29,8	31,2
	b	15,6	12,5	13,6	14,1	18,6	20,8	27,3
Wskaźnik płynności finansowej II stopnia	a	74,6	74,0	74,5	75,3	83,7	91,3	96,5
	b	75,0	77,2	75,1	70,4	79,9	82,4	95,6
Wskaźnik płynności finansowej III stopnia	a	107,3	.	111,2	107,4	116,2	129,3	135,6
	b	118,9	117,3	115,2	106,1	115,6	124,9	140,6
Wskaźnik poziomu kosztów z całokształtu działalności	a	98,7	98,3	99,4	99,5	97,0	94,6	95,2
	b	98,7	98,4	99,4	99,1	97,5	95,3	96,1
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	a	1,4	1,7	0,6	0,5	2,9	5,6	4,8
	b	1,3	1,6	0,6	0,9	2,6	4,7	3,9
Wskaźnik rentowności obrotu netto	a	0,1	0,5	-0,3	-0,3	1,9	4,6	3,9
	b	0,3	0,7	-0,2	0,1	1,5	3,7	3,0

Istotnym elementem świadczącym o konkurencyjności przedsiębiorstw na globalnym rynku jest eksport. Analiza sprzedaży eksportowej produktów, towarów i materiałów w latach 1999-2005 wskazuje na systematyczny wzrost udziału eksportu z 7,4% w 1999 roku do 12,8% w 2005 roku. Utrzymująca się tendencja wzrostowa tego wskaźnika jest wprowadzić korzystnym zjawiskiem, jednak warto też podkreślić, że w całym badanym okresie udział eksportu ogółem w przychodach ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów był niższy od średniego w kraju.

Rys. 5. Zmiany rentowności obrotu brutto i netto przedsiębiorstw województwa lubelskiego w latach 1999-2005

W okresie ostatnich lat udział eksportu produktów (wytworów i usług) w ogólnej sprzedaży produktów systematycznie wzrastał z 11,2% w 1999 roku do 20,0% w 2005 roku. Najwięcej eksportowały podmioty należące do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”, a ich udział w ogólnej wartości eksportu produktów, towarów i materiałów wynosił 78,4% w 2000 roku i 85,7% w 2005 roku. Znacznie niższym udziałem w wartości sprzedaży eksportowej charakteryzowały się podmioty z sekcji „Handel i naprawy” (13,5% w 2000 r., 11,3% w 2004 r. i 8,7% w 2005 r.). Udział podmiotów eksportujących produkty, towary i materiały należących do pozostałych sekcji jest niewielki.

Tablica 5. Udział eksportu w przychodach ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów przedsiębiorstw w województwie lubelskim na tle kraju w latach 1999 - 2005

Wyszczególnienie		1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
		w %						
Polska		9,8	11,8	12,2	13,0	14,6	16,4	17,0
sektor publiczny		10,6	12,0	11,5	11,1	11,8	12,5	11,8
sektor prywatny		9,5	11,8	12,4	13,5	15,3	17,1	18,0
Lubelskie		7,4	9,0	9,9	10,6	13,4	12,5	12,8
sektor publiczny		10,1	11,8	9,6	12,3	17,5	19,4	20,5
sektor prywatny		6,6	7,2	7,3	10,1	12,0	10,7	10,8

Znaczący udział w sprzedaży eksportowej miały spółki z udziałem kapitału zagranicznego. W końcu 2004 roku działało 319 spółek z udziałem kapitału zagranicznego, które miały siedzibę na terenie województwa lubelskiego (w 1999 r. – 275).

W latach 1999-2004 następowały znaczne zmiany wartości kapitału zagranicznego zainwestowanego w tych spółkach. Najwyższy poziom kapitału zagranicznego odnotowano w latach 2000 i 2001 (odpowiednio 834,4 i 822,8 mln zł), a najniższy w końcu 2002 roku (420,9 mln zł) po likwidacji spółki Daewoo Motor Polska z udziałem kapitału koreańskiego. Wartość kapitału zagranicznego na koniec 2004 roku wyniosła 615,8 mln zł, a udział kapitału zagranicznego w kapitale podstawowym omawianych spółek stanowił 69,8%. W 2004 roku największy udział w kapitale zagranicznym miał kapitał niderlandzki – 16,7%, następnie francuski i amerykański (USA) po 14,7%, niemiecki – 11,3% oraz koreański 10,8%. Na pozostałe kraje przypadało 31,9% zainwestowanego kapitału.

Większość kapitału zagranicznego była zaangażowana w przetwórstwie przemysłowym – 77,0% w 2004 roku (w latach 1999-2001 nawet ponad 90%) oraz w handlu i naprawach – 11,0% (w 1999 roku – 5,5%).

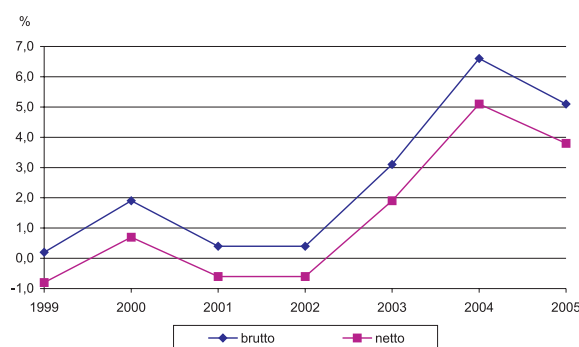
W 2004 roku działalność eksportową prowadziło 189, tj. 59,2% spółek z udziałem kapitału zagranicznego, a wartość zrealizowanego przez nie eksportu wyrobów, usług i towarów wyniosła 1710,2 mln zł, w tym wyrobów 1465,2 mln zł.

Udział tych spółek w sprzedaży eksportowej wyrobów i usług wszystkich podmiotów sporządzających pełny bilans oraz rachunek zysków i strat stanowił w 2004 roku 39,8% i był o 5,9 punktu procentowego wyższy niż rok wcześniej.

2.2. Finanse przedsiębiorstw przemysłowych⁵

W latach 1999-2005 w przedsiębiorstwach przemysłowych przychody z całokształtu działalności zwiększały się. W 2005 roku wyniosły 16617,1 mln zł i były wyższe o 32,5% niż w 1999 roku, o 19,3% niż w 2000 roku, o 26,9% niż w 2001 roku, o 25,8% niż w 2002 roku, o 13,5% niż w 2003 roku, o 1,0% niż w 2004 roku. W omawianym okresie jedynym rokiem, kiedy przychody były niższe od uzyskanych w poprzednim roku był 2001 rok (o 6,1%).

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności przez te podmioty w latach 1999-2005 uległy obniżeniu. Świadczy o tym wskaźnik poziomu kosztów z całokształtu działalności, który ukształtował się na poziomie 99,7% w 1999 roku i 94,9% w 2005 roku.

Rys. 6. Zmiany rentowności obrotu brutto i netto przedsiębiorstw przemysłowych województwa lubelskiego w latach 1999 - 2005

Wskaźniki określające kondycję ekonomiczno-finansową przedsiębiorstw przemysłowych, tj. wskaźnik rentowności obrotu brutto i wskaźnik rentowności obrotu netto w latach 1999-2005 były zróżnicowane, najgorsze w latach 1999-2002, znacznie lepsze w latach 2003-2005.

Aktywa obrotowe przedsiębiorstw przemysłowych wzrosły z 4315,3 mln zł w 1999 roku do 5407,6 mln zł w 2005 roku. Aktywa trwałe w latach 2002-2005 ulegały niewielkim zmianom i w 2005 roku wyniosły 7830,9 mln zł.

Zobowiązania krótkoterminowe w przedsiębiorstwach przemysłowych najwyższe były w 2002 i 2004 roku i wyniosły odpowiednio 4369,1 mln zł i 4180,9 mln zł, a najniższe w 2000 roku i wyniosło 3754,2 mln zł. Zobowiązania krótkoterminowe na koniec 2005 roku wyniosły 3995,8 mln zł i były niższe o 4,4% w porównaniu z 2004 rokiem.

Zobowiązania długoterminowe w przedsiębiorstwach przemysłowych najwyższe były w latach 2001 - 2003 i wyniosły odpowiednio: 1417,5 mln zł, 1385,7 mln zł i 1396,8 mln zł, a najniższe w 1999 roku i wyniosło 942,1 mln zł. Zobowiązania 1034,5 mln zł i były wyższe o 4,2% w porównaniu z 2004 rokiem.

⁵ W przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 49.

Tablica 6. Przychody z całokształtu działalności oraz wyniki finansowe przedsiębiorstw przemysłowych województwa lubelskiego w latach 1999 - 2005

Wyszczególnienie	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Przychody z całokształtu działalności w mln zł	12545,4	13933,8	13089,5	13213,6	14643,7	16459,4	16617,1
Wynik finansowy w mln zł:							
brutto (saldo)	29,0	266,7	58,2	55,2	459,9	1078,1	853,8
netto	-100,2	91,7	-77,1	-81,8	274,6	835,3	629,8
Wskaźnik w %:							
poziomu kosztów z całokształtu działalności	99,7	98,1	99,5	99,6	97,0	93,4	94,9
rentowności obrotu brutto	0,2	1,9	0,4	0,4	3,1	6,6	5,1
rentowności obrotu netto	-0,8	0,7	-0,6	-0,6	1,9	5,1	3,8
Aktywa w mln zł:							
obrotowe	4315,3	4333,0	4199,3	4219,0	4382,3	4807,0	5407,6
trwałe	.	.	.	7743,6	7716,5	7968,7	7830,9
Zobowiązania w mln zł:							
długotermiowe	942,1	1204,4	1417,5	1385,7	1396,8	993,3	1034,5
krótkotermiowe	3799,9	3754,2	3772,9	4369,1	3940,8	4180,9	3995,8

2.3. Finanse przedsiębiorstw budowlanych⁶

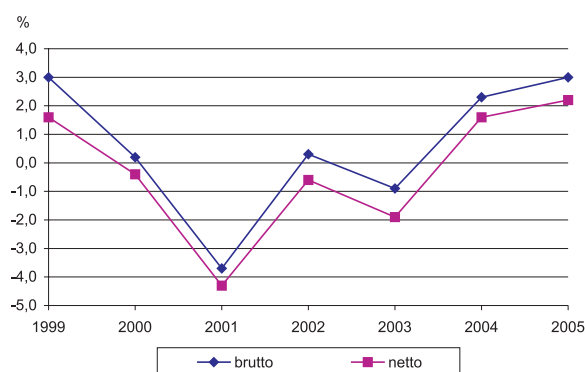
Sytuacja finansowa przedsiębiorstw budowlanych w latach 2000-2005 ulegała poprawie. Najlepszy wynik finansowy brutto (saldo) był w latach 1999 i 2005 i wyniósł odpowiednio 62,9 mln zł i 40,0 mln zł. Dodatni

wynik finansowy brutto odnośnik przedsiębiorstw budowlanych, to jest wskaźnik rentowności obrotu brutto i wskaźnik rentowności obrotu netto w latach 1999-2005 były zróżnicowane, najgorsze w latach 2000-2003, znacznie lepsze w latach 1999, 2004 i 2005.

Tablica 7. Przychody z całokształtu działalności oraz wyniki finansowe przedsiębiorstw budowlanych województwa lubelskiego w latach 1999 - 2005

Wyszczególnienie	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Przychody z całokształtu działalności w mln zł	1999,1	1712,2	1460,3	1173,4	1255,8	1240,4	1342,7
Wynik finansowy w mln zł:							
brutto (saldo)	62,9	4,1	-53,5	3,5	-11,6	28,8	40,0
netto	33,1	-6,9	-63,5	-7,4	-23,8	19,7	29,5
Wskaźnik w %:							
poziomu kosztów z całokształtu działalności	97,0	99,9	103,7	99,7	100,9	98,5	97,0
rentowności obrotu brutto	3,0	0,2	-3,7	0,3	-0,9	2,3	3,0
rentowności obrotu netto	1,6	-0,4	-4,3	-0,6	-1,9	1,6	2,2
Aktywa w mln zł:							
obrotowe	704,1	652,5	547,3	492,4	448,7	441,6	469,1
trwałe	.	.	.	204,2	209,8	180,1	187,0
Zobowiązania w mln zł:							
długotermiowe	36,0	46,3	51,8	43,8	38,6	36,5	33,1
krótkotermiowe	519,9	541,3	464,6	428,8	411,0	362,9	362,9

⁶ W przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 49.

Rys. 7. Zmiany rentowności obrotu brutto i netto przedsiębiorstw budowlanych województwa lubelskiego w latach 1999 - 2005

Największe zadłużenie krótkoterminowe przedsiębiorstwa budowlane miały w 2000 roku w kwocie 541,3 mln zł, a najmniejsze było w 2004 i 2005 roku wynoszące po 362,9 mln zł. Zadłużenie to zmniejszyło się o 30,2% w porównaniu z 1999 rokiem.

Zobowiązania długoterminowe w omawianych latach były najwyższe w 2001 roku i wyniosły 51,8 mln zł, a najniższe w 2005 roku - 33,1 mln zł i były o 9,4% niższe niż w 2004 roku.

Podsumowanie

Chociaż województwo lubelskie należy nadal do najmniej rozwiniętych gospodarczo regionów w Polsce to w ostatnich dwóch latach widać wyraźną poprawę kondycji ekonomiczno-finansowej funkcjonujących tutaj przedsiębiorstw. Wyraża się to zwłaszcza poprzez wzrost rentowności i płatności w sektorze przedsiębiorstw, wzrost udziału eksportu w przychodach firm, a także spadek zadłużenia przedsiębiorstw województwa lubelskiego.